

Bilaga A till
protokoll 2022:3**ANMÄLANDE MYNDIGHET**

Hyres- och arrendenämnden i Stockholm

MOTPART

Hyresrådet Jonas Alberg

Ombud: Catharina Klåvus
catharina.klavus@akavia.se**SAKEN**

Disciplinansvar

ANSVARSNÄMNDENS AVGÖRANDE

Jonas Alberg tilldelas en varning enligt 14 och 15 §§ lagen (1994:260) om offentlig anställning.

ANMÄLAN M.M.**Anmälan och inställning**

Hyres- och arrendenämnden i Stockholm (nedan Hyresnämnden) har (genom myndighetschefen Johan Rosén) anmält Jonas Alberg enligt 15 § anställningsförordningen (1994:373) till ansvarsnämnden för eventuell disciplinpåföljd och i första hand begärt att Jonas Alberg ska tilldelas löneavdrag. Som grund för anmälan har i korthet anförts att Jonas Alberg vid handläggningen av ärenden har underlåtit att vidta vissa centrala åtgärder, att han vid sammanträden har agerat på ett sätt som inte är förenligt med rollen som ordförande, att han har visat prov på bristande medarbetarskap och omdömeslöst uppträdande internt, och att han har

haft en sådan oreda på sitt arbetsrum att det inte kan ha varit möjligt för honom att hantera allmänna handlingar på ett betryggande sätt.

Jonas Alberg har anfört att det inte har förekommit något som vare sig enskilt eller sammantaget är av sådan art att det kan anses utgöra tjänsteförseelse som ska ligga till grund för disciplinpåföljd. Han har vidare anfört att flertalet av de påståenden som avser hans agerande i ordföranderollen och hans uppträdande internt på arbetsplatsen är av svepande karaktär och bygger på anonyma uppgifter.

Hyresnämndens anmälan

Hyresnämndens anmälan är mycket omfattande och kan sägas vara uppdelad i fem områden: uteblivna åtgärder i ärendehantering, agerande i ordföranderollen, uppträdande internt på arbetsplatsen, ordningen på arbetsrummet och slutligen Jonas Albergs bemötande av kritiken vid samtal med arbetsgivaren. Till anmälan är också fogat ett större underlag om drygt hundra sidor med bl.a. dagboksblad, tjänsteanteckningar, beslutsprotokoll, tidningsartiklar och en vittnesattest.

Ansvarsnämnden redogör i denna del inte för det närmare innehållet i anmälan. Relevanta delar av innehållet framgår i stället under ansvarsnämndens bedömning nedan.

Jonas Albergs inställning

Även Jonas Albergs yttranden i ärendet är av omfattande och vidlyftig karaktär. De innehåller bl.a. flera bakgrundsbeskrivningar av omvärldsförutsättningar och arbetssituation vid Hyresnämnden, liksom av dess personal, samt bemötanden av de påståenden som Hyresnämnden gjort om uteblivna handläggningsåtgärder, agerandet i ordföranderollen, uppträdandet på arbetsplatsen och ordningen på arbetsrummet, och

slutligen arbetsgivarens kontakter med honom med anledning av påståendena i anmälan.

Även när det gäller Jonas Albergs inställning redovisas den i relevanta delar nedan under ansvarsnämndens bedömning.

ANSVARSNÄMNDENS SKÄL

Rättslig reglering

Av 34 § lagen (1994:260) om offentlig anställning (LOA) följer att Statens ansvarsnämnd prövar bl.a. frågor om disciplinansvar beträffande den som, i likhet med Jonas Alberg, har en anställning som hyresråd.

Enligt 15 § anställningsförordningen ska – om det uppkommer en fråga om disciplinansvar, åtalsanmälan eller avskedande som ska prövas av Statens ansvarsnämnd – anmälan genast göras till nämnden.

Enligt 14 § LOA får en arbetstagare, som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter sina skyldigheter i anställningen, meddelas disciplinpåföljd för tjänsteförseelse. Är felet med hänsyn till samtliga omständigheter ringa, får någon påföljd inte meddelas.

För varje ärende i hyres- och arrendenämnder ska det vid varje tidpunkt finnas ett ansvarigt hyresråd, se 14 § förordningen (1980:1030) med hyresnämndsinstruktion. För handläggningen av ärenden i hyres- och arrendenämnder finns ett allmänt skyndsamhetskrav, se 26 § lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder (LAH). Ärenden som rör störningar i boendet ska handläggas särskilt skyndsamt, se 12 kap. 72 § jordabalken. Beslut som meddelas i ärende där sammanträde har hållits ska som utgångspunkt meddelas samma dag som sammanträdet avslutats, eller senast två veckor därefter om inte synnerligt hinder möter, se 21 § LAH. Vid ett sammanträde ska vissa anteckningar göras. Detta

ska ske i anslutning till sammanträdet. (Se 29 § LAH och 6 § förordningen [2005:1095] om ärenden i arrendenämnd och hyresnämnd.)

Ansvarsnämndens bedömning

Allmänt om prövningen

Det synes inte råda tvist om att Jonas Alberg i och för sig har haft det formella ansvaret för de ärenden som omfattas av anmälan. Några av de påståenden som Hyresnämnden framfört avser händelser som ligger längre än två år tillbaka i tiden från det att anmälan till ansvarsnämnden ingavs. Enligt 17 § LOA får disciplinpåföljd meddelas bara om arbetstagaren skriftligen har underrättats om vad som anförs mot honom inom två år från förseelsen. Anmälan till ansvarsnämnden inkom den 1 februari 2022 och Jonas Alberg måste anses delgiven anmälan den 9 februari 2022. De muntliga korrigerande samtal som Hyresnämnden gjort gällande har genomförts med Jonas Alberg uppfyller inte underrättelsekravet i LOA, även om de också skulle ha innehållit varningar om att anmälan till ansvarsnämnden kunde komma att aktualiseras (se Pfeifer, Lagen om offentlig anställning [JUNO 2019-03-18], kommentaren till 17 §). Hyresnämnden har åberopat händelser i flera från varandra fristående ärenden. Enligt ansvarsnämndens bedömning bör avgränsningen göras så att de olika ärendena bedöms som separata händelser, vilket medför att händelser i ett ärende inte kan föranleda disciplinpåföljd om handläggningen av ärendet avslutades före den 9 februari 2020. Om handläggningen av ett ärende skulle ha pågått längre än så ska emellertid även handläggningsåtgärder i det ärendet, eller underlåtenhet att vidta sådana åtgärder, som ligger före den 9 februari 2020 i tiden ligga till grund för bedömningen.

Det skyndsamhetskrav som anges i 26 § LAH är allmänt formulerat och ger ingen närmare ledning för bedömningen av när en avvikelse från kravet har inträffat. Enligt ansvarsnämndens mening medför målsansvaret

emellertid att ett hyresråd har långtgående skyldigheter att se till att ärendena drivs framåt till avgörande, på så sätt att det uppställda skyndsamhetskravet utgör ett åliggande i anställningen. Med hänsyn till att ärendena i många fall avser förhållanden som har stor betydelse för parterna måste – även med beaktande av en eventuellt ansträngd arbetssituation – längre stillestånd i handläggningen som utgångspunkt anses utgöra en avvikelse från skyndsamhetskravet.

Påståenden om långsam handläggning av ärenden

13154-18 och 13313-18

Av anmälan och ingivet material framgår att det i de aktuella ärendena i två skilda perioder förekommit långa stillestånd, båda överstigande ett år, trots att åtgärder synes ha varit motiverade. De förklaringar som Jonas Alberg har lämnat bl.a. om utformningen av den inre organisationen, flytt av Hyresnämnden till nya lokaler och egen sjukdom kan enligt ansvarsnämnden inte föranleda någon annan bedömning än att det allmänna skyndsamhetskravet i vart fall av oaktsamhet har åsidosatts på ett sådant sätt att det utgör tjänsteförseelse.

11263-19

Av anmälan och ingivet material framgår att handläggningen av ärendet avslutades den 22 januari 2020. Det inträffade kan därför, med hänsyn till bestämmelsen i 17 § LOA, inte medföra någon disciplinpåföljd. Det saknas alltså anledning för ansvarsnämnden att pröva påståendena i denna del.

7264-18 och 7266-18

Av anmälan och ingivet material framgår att en period utan synliga åtgärder under nästan två år förekommit i ärendena. De förklaringar som Jonas Alberg har lämnat bl.a. om icke antecknade kontakter såväl inom beredningsorganisationen som med externa aktörer förändrar inte bilden av att ärendena lämnats i huvudsak utan åtgärd under så lång tid att det

allmänna skyndsamhetskravet i vart fall av oaktsamhet har åsidosatts på ett sådant sätt att det utgör tjänsteförseelse.

Påståenden om uteblivna eller försenade anteckningar eller protokoll

14252-17

Av anmälan och ingivet material framgår att Jonas Alberg efter ett sammanträde som antecknats i dagboken den 13 september 2019 underlåtit att upprätta protokoll, trots att detta efterfrågats av part vid ett flertal tillfällen fem månader efter sammanträdet. I en tilläggsanteckning som gjorts av Jonas Alberg först i november 2020 har Jonas Alberg skrivit något som kan tolkas som att sammanträde trots allt inte genomförts. Tilläggsanteckningens innehåll motsägs av andra anteckningar i målhanteringssystemet. Jonas Alberg har lämnat förklaringar med innebörd att sammanträde inte hölls i formell mening utan att mötet av olika skäl i stället tog formen av medlingsdiskussioner. Enligt ansvarsnämndens mening medför det som Jonas Alberg anfört inte att skyldigheten att upprätta anteckningar har bortfallit. Anteckningar eller protokoll är av central betydelse för att kunna följa handläggningens gång och innehåll i ett ärende. Jonas Albergs underlåtenhet i denna del utgör en sådan klar avvikelse från de skyldigheter som framgår av ovan redovisade föreskrifter att den utgör en tjänsteförseelse.

929-19

Av anmälan och ingivet material framgår att Jonas Alberg efter ett sammanträde som antecknats i dagboken den 31 maj 2021 dröjt med att upprätta protokoll, trots att detta efterfrågats av parterna, under drygt fyra månader efter sammanträdet. Jonas Alberg har förklarat förseningen med att hänvisa till arbetsbelastning, sommaresemester, ärendets komplexitet samt påstående om att det försenade protokollet inte har påverkat handläggningen. Av de skäl som angetts ovan är skyldigheten att upprätta anteckningar och protokoll central, även i förhållande till parternas

möjligheter att effektivt driva sin sak, och enligt ansvarsnämnden är förseningen sådan att den utgör tjänsteförseelse.

3368-20

Av anmälan och ingivet material framgår att Jonas Alberg efter ett sammanträde som antecknats i dagboken den 1 juni 2021 dröjt med att upprätta protokoll, trots att detta efterfrågats av part, under drygt fyra månader efter sammanträdet. Jonas Alberg har hänvisat till såväl arbetsbelastning som särskilda omständigheter i ärendet, bl.a. senare förfall för en ledamot som deltagit i sammanträdet. Det som han har anfört påverkar emellertid inte hans skyldighet när det gäller att upprätta anteckningar eller protokoll. Av de skäl som anförts ovan är även denna försening att betrakta som en tjänsteförseelse.

Hyresnämnden har – såsom anmälan får uppfattas – i denna del vidare gjort gällande att Jonas Alberg skulle ha underlåtit att upprätta protokoll efter ett sammanträde i samma ärende den 8 november 2021. Detta motsägs emellertid av det ingivna dagboksbladet och påståendet kan därför inte innebära att någon tjänsteförseelse har förekommit i den delen.

Påståenden om att beslut inte fattats i rimlig tid

11652-19 och 11653-19

Av anmälan och ingivet material framgår att den tid som löpt från det att ärendena inte längre varit föremål för aktiv handläggning till beslut uppgår till drygt fyra månader. Även om denna tid kan sägas vara lång kan den inte, sedd för sig och mot bakgrund av vad Jonas Alberg anfört om arbetsbelastning och ärendemängd, anses vara så anmärkningsvärd att förseningen ska anses utgöra tjänsteförseelse.

14959-19, 14961-19, 14951-19 och 14952-19

Av anmälan och ingivet material framgår att den tid som löpt från det att ärendena inte längre varit föremål för aktiv handläggning till beslut uppgår till nästan ett och ett halvt år. Det finns under denna tid inte spår av några aktiva åtgärder i ärendena. Det som Jonas Alberg anfört om obesvarade frågor från part och stillestånd på kansliet kan inte påverka slutsatsen att förseningen utan tvekan är sådan att den grundar ansvar för tjänsteförseelse.

15446-19

Av anmälan och ingivet material framgår att den tid som löpt från det att ärendena inte längre varit föremål för aktiv handläggning till beslut uppgår till ett år. Det finns under denna tid inte spår av några aktiva åtgärder i ärendet. Det som Jonas Alberg anfört bl.a. om en osäker praxissituation och sin egen sjukdom kan inte ursäkta den försening som uppstått och även denna handläggning innebär tjänsteförseelse.

1887-20 och 1888-20

Av anmälan och ingivet material framgår att den tid som löpt från det att ärendena inte längre varit föremål för aktiv handläggning till beslut uppgår till sju månader. Det finns under denna tid inte spår av några aktiva åtgärder i ärendet, utom svar på parterers frågor om dröjsmålet. Vad Jonas Alberg anfört som förklaringar påverkar inte bedömningen att förseningen utgör en tjänsteförseelse.

4286-20 och 4365-20

Av anmälan och ingivet material framgår att den tid som löpt från det att ärendena inte längre varit föremål för aktiv handläggning till beslut uppgår till drygt åtta månader. Det finns under denna tid inte spår av några aktiva åtgärder i ärendet. Vad Jonas Alberg anfört som förklaringar påverkar inte bedömningen att förseningen utgör en tjänsteförseelse.

9810-20, 9811-20, 9882-20, 9032-20, 12852-20, 12856-20

Av anmälan och ingivet material framgår att den tid som löpt från det att ärendena inte längre varit föremål för aktiv handläggning till beslut uppgår till mellan fyra och fem månader. Även om denna tid kan sägas vara lång kan den inte, i likhet med vad som anförts ovan om ärendena 11652-19 och 11653-19, anses vara så anmärkningsvärd att förseningen ska anses utgöra tjänsteförseelse.

10968-20

Av anmälan och ingivet material framgår att den tid som löpt från det att ärendena inte längre varit föremål för aktiv handläggning till beslut överstiger sex månader. Det finns under denna tid inte spår av några aktiva åtgärder i ärendet. Vad Jonas Alberg anført som förklaringar påverkar inte bedömningen att förseningen utgör en tjänsteförseelse.

Påståenden om Jonas Albergs agerande i rollen som ordförande

Hyresnämnden har i denna del redovisat ett stort antal incidenter från sammanträden där Jonas Alberg varit ordförande. Enligt gjorda påståenden ska han bl.a. ha kommit sent, varit otillräckligt påläst, uppträtt aggressivt och olämpligt mot såväl parter och ombud som domstolens personal, dragit in ovidkommande material i ärendena och i något fall eftersatt säkerheten i Hyresnämndens lokaler genom att lämna ett sammanträdesrum utan uppsikt. Redogörelsen i anmälan bygger på uppgifter från fem protokollförare vid Hyresnämnden, tre intresseledamöter och sex ombud. Inga av dessa är namngivna. Jonas Alberg har i allt väsentligt tillbakavisat uppgifterna och därvid också pekat på svårigheterna för honom att bemöta anonyma berättelser. Jonas Alberg har vidare på ett mycket utförligt sätt bemött de enskilda anmärkningar som i den här delen har riktats mot honom.

Det är generellt av stor vikt att rollen som ordförande vid sammanträden präglas av opartiskhet och utövas på ett sätt som upprätthåller förtroendet

för myndigheten. Inom dessa ramar finns det ett visst utrymme för att anpassa ordförandeskapet till ett flertal faktorer, t.ex. det enskilda ärendets innehåll, myndighetens utredningsskyldighet och parternas behov av processledning.

Flera av de händelser som Hyresnämnden beskriver i anmälan framstår utan tvekan som sådant som får anses avvika från vad som kan förväntas av ett hyresråd i rollen som ordförande. Ansvarsnämnden kan emellertid inte bortse från att uppgifterna i anmälan är anonyma. De har också bemötts i sak av Jonas Alberg på ett sådant sätt att ord huvudsakligen står mot ord. De utsagor som redovisats från ombud och ledamöter är dessutom påtagligt generella och har inte kopplats till specifika ärenden. De är därmed svårare för Jonas Alberg att bemöta.

Sammanfattningsvis anser ansvarsnämnden att det inte kan dras så säkra slutsatser om hur Jonas Alberg har agerat att påståendena i anmälan kan ligga till grund för disciplinansvar i denna del.

Även med denna bedömning vill ansvarsnämnden emellertid framhålla att frågan om Jonas Albergs ordförandeskap förefaller ha aktualiserats i en sådan omfattning att det fortsättningsvis finns anledning för honom att såväl på egen hand som i samråd med arbetsgivaren noga överväga hur hans agerande som ordförande kan uppfattas av omgivningen.

Påståenden om olämpligt uppträdande på arbetsplatsen och bristande ordning på arbetsrummet

Det som Hyresnämnden anfört i dessa delar bygger, i likhet med vad som ovan redovisats om Jonas Albergs agerande som ordförande, i huvudsak på anonyma uppgifter. Påståendena har bemötts och tillbakavisats av Jonas Alberg. Några säkra slutsatser om hur och i vilken kontext Jonas Alberg har agerat kan ansvarsnämnden inte dra. Händelserna är därutöver inte av den karaktären att de medför disciplinansvar för tjänsteförseelse. Inte heller när det gäller den bristande ordningen på arbetsrummet är det

klarat att detta förhållande har varit en självständig eller bidragande orsak till några av de felaktigheter i Jonas Albergs handläggning som ansvarsnämnden i det föregående har konstaterat föreligga, eller att den medfört brister i hanteringen av allmänna handlingar. Den bristande ordningen kan inte i sig ligga till grund för disciplinansvar.

Också i denna del vill ansvarsnämnden emellertid understryka att frågan om medarbetarskap även fortsättningsvis bör uppmärksammas, och att ansvaret för denna fråga åvilar både arbetsgivaren och arbetstagaren.

Ansvarsnämndens sammanfattande bedömning

Påståendena om Jonas Albergs agerande som ordförande och internt på arbetsplatsen innebär inte att Jonas Alberg har åsidosatt sina skyldigheter i anställningen på ett sådant sätt att det grundar disciplinansvar. Ansvarsnämnden har emellertid funnit att Jonas Alberg har gjort sig skyldig till flera tjänsteförseelser i samband med handläggningen av ärenden i Hyresnämnden. Sammantagna kan förseelserna inte bedömas som ringa. Jonas Alberg ska därför tilldelas en disciplinpåföljd. Jonas Alberg har inte varit föremål för disciplinansvar tidigare. Någon annan påföljd än en varning är inte påkallad.

ANVISNING OM HUR MAN SÖKER ÄNDRING

Om Jonas Alberg vill söka ändring i beslutet ska han väcka talan inom tre veckor från den dag han fick del av det. Iakttar han inte det är rätten till talan förlorad.

Talan väcks enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

Ansvarsnämndens handläggning av ärendet är därmed avslutad.

I avgörandet deltog hovrättspresidenten Anders Perklev, f.d. justitierådet Karin Almgren, riksdagsledamoten Adnan Dibrani, f.d. riksdagsledamoten Gunnar Hedberg och chefsjuristen Heléne Robson. Avgörandet är enhälligt.

På ansvarsnämndens vägnar

Anders Perklev

Jens Wieslander
Sekreterare